

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE
Avdelning 2
Rotel 25

DOM
2017-10-11
Göteborg

Mål nr
B 1671-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Göteborgs tingsrätts dom den 26 januari 2017 i mål nr B 5197-16, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart

Christina Thomsen Thörnqvist, 19720418-9521
Träringen 48, lgh 0902, 416 79 Göteborg

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Kenneth Lewis
Box 2104, 103 13 Stockholm

Klagande och motpart

Justitiekanslern, genom kammaråklagaren Peter Larsson
Box 2308, 103 17 Stockholm

SAKEN

Brott mot efterforskningsförbudet i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen

---

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med upphävande av tingsrättens dom, utom såvitt avser beslutet om ersättning till försvararen, ogillar hovrätten åtalet.

Kenneth Lewis får ersättning av allmänna medel med 48 069 kr, varav 25 833 kr för arbete, 9 795 kr för tidsspillan, 2 827 kr för utlägg och 9 614 kr för mervärdesskatt. Staten ska stå för denna kostnad.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Christina Thomsen Thörnqvist har yrkat att hovrätten ogillar åtalet.

Justitiekanslern har anslutningsvis yrkat att hovrätten skärper bötesstraffet.

Parterna har motsatt sig bifall till varandras ändringsyrkanden.

Dok.Id 455740

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 40 401 20 Göteborg	Packhusplatsen 6	031-701 22 00 E-post: hovratten.vastrasverige@dom.se www.vastrahovratten.domstol.se	031-774 29 43	måndag – fredag 08:00–16:00

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Parterna har i huvudsak lagt fram samma skriftliga bevisning som vid tingsrätten och de förhör som hölls där har spelats upp.

Christina Thomsen Thörnqvist har i hovrätten därtill åberopat ett e-brev som hon skickade till universitetets rektor den 28 december 2015. Hon har vidare åberopat e-brev som hon skickade till Margareta Hallberg den 23 december 2015 och den 28 december 2015, av vilka det framgår att de e-brev som hon skickade till Gunnar Bergh den 23 och den 27 december vidarebefordrades till Margareta Hallberg i anslutning till att de skickades till Gunnar Bergh.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om Christina Thomsen Thörnqvist genom det e-brev som hon skickade till Gunnar Bergh den 11 februari 2016 gjorde sig skyldig till brott mot efterforskningsförbudet i tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). I e-brevet ställde Christina Thomsen Thörnqvist, enligt brevets ordalydelse, bland annat frågor kring hur en e-postkonversation mellan henne och Gunnar Bergh i december 2015 hade kunnat nå Göteborgs-Posten (GP).

Justitiekanslern har gjort gällande att Christina Thomsen Thörnqvist genom e-brevet efterforskade vem som hade lämnat uppgifterna till GP för offentliggörande. Hovrätten anser i likhet med tingsrätten att informationen om genom vem e-postkonversationen nådde GP omfattas av efterforskningsförbudet i TF och YGL. Hovrätten instämmer även i bedömningen att Christina Thomsen Thörnqvists formuleringar i e-brevet var sådana att de i objektiv mening utgjorde ett otillåtet efterforskande på det sätt som Justitiekanslern har påstått.

Nästa fråga hovrätten har att ta ställning till är om Christina Thomsen Thörnqvist uppsåtligen har brutit mot efterforskningsförbudet. Vid denna bedömning anser hovrätten

liksom tingsrätten att den mångåriga konflikt som Christina Thomsen Thörnqvist har upplevt på sin arbetsplats och upprinnelsen till e-brevet den 11 februari 2016 är av betydelse. Tingsrätten har i sin dom väl beskrivit dessa bakomliggande omständigheter.

Christina Thomsen Thörnqvist har uppgett följande om anledningen till att hon skrev e-brevet den 11 februari 2016 till Gunnar Bergh. Det fanns tecken på att Gunnar Bergh underblåste den mobbing som hon var utsatt för. Han visade i vart fall inte någon vilja att lösa situationen. Med anledning av de påhopp som hon utsattes för i den Facebooktråd som lades ut i december 2015 vände hon sig återigen till Gunnar Bergh, genom två e-brev i slutet av december 2015, med en begäran om hjälp med sin arbetsmiljösituation. Breven beskriver hennes personliga utsatthet på arbetsplatsen. När hon blev kontaktad av GP förstod hon att Gunnar Bergh hade spridit hennes e-brev vidare. Hon kände sig utlämnad och blev chockad, besviken och arg. Det var nu tydligt att Gunnar Bergh underblåste mobbingen av henne. Det var inte väsentligt för henne vem som hade kontaktat GP. Hon kände väl till vilka personer som stod bakom mobbingen och det var egalt för henne vem av dem som hade lämnat uppgifterna vidare. Det väsentliga var att Gunnar Bergh – liksom tidigare – hade spridit e-breven utan att ta sitt ansvar för arbetsmiljön. Hon kunde lika gärna ha skrivit ”din jävla skitstövel” i brevet. Hennes formuleringar var avsedda som retoriska frågor och ett ifrågasättande av Gunnar Berghs agerande. Hon förväntade sig inte att han skulle svara vem som hade lämnat uppgifterna till GP.

Utredningen visar, bland annat genom Facebooktråden från december 2015 och genom den arbetsmiljöutredning som Eva Norrman Brandt genomförde, att de personer som höll Christina Thomsen Thörnqvist ansvarig för att vissa språkämnen lades ned vid Göteborgs universitet och som enligt Christina Thomsen Thörnqvist utsatte henne för trakasserier, var kända. Det står alltså helt klart att Christina Thomsen Thörnqvist kände till vilka dessa personer var och det saknas därför skäl att ifrågasätta hennes uttalande om att hon inte hade någon anledning att ta reda på vem som hade gett uppgifterna till GP.

Utredningen visar vidare, bland annat genom Eva Norrman Brandts arbetsmiljöutredning, att Christina Thomsen Thörnqvist sedan många år hade haft en dålig arbetsmiljö. Enligt Christina Thomsen Thörnqvist beskrev de e-brev som hon skickade till Gunnar Bergh i december 2015 hennes personliga utsatthet och blottade hennes situation. I ljuset av detta kan Christina Thomsen Thörnqvists förklaring att formuleringarna i e-brevet den 11 februari 2016 var en upprörd reaktion på att Gunnar Bergh hade spridit de tidigare e-breven i stället för att ta tag i arbetsmiljöfrågan, inte lämnas utan avseende. Att Christina Thomsen Thörnqvists syfte med e-brevet var att lufta sin frustration över Gunnar Berghs agerande stöds även i viss mån av att hon samtidigt skickade brevet till dåvarande dekanen Margareta Hallberg.

Mot denna bakgrund anser hovrätten att det saknas anledning att ifrågasätta att Christina Thomsen Thörnqvists syfte med e-brevet var att ge uttryck för sin besvikelse över Gunnar Berghs agerande och inte att ta reda på vem som hade lämnat uppgifterna till GP. Det är därför inte styrkt att Christina Thomsen Thörnqvist hade för avsikt att bryta mot efterforskningsförbudet. Det är inte heller styrkt att hon agerade med insikt om att Gunnar Bergh skulle komma att uppfatta e-brevet som ett försök att få kunskap om vem som hade lämnat uppgifterna till GP.

I motsats till tingsrätten anser hovrätten inte heller att det är styrkt att Christina Thomsen Thörnqvist handlade med ett likgiltighetsuppsåt. För att ett sådant uppsåt ska vara för handen krävs att Christina Thomsen Thörnqvist insåg att det fanns en risk för att Gunnar Bergh skulle komma att uppfatta e-brevet som ett försök att få kunskap om vem som hade lämnat uppgifterna till GP och att hon var likgiltig i förhållande till detta. Hovrätten gör följande bedömning i denna del.

Gunnar Bergh var medveten om den negativa arbetsmiljö som Christina Thomsen Thörnqvist befann sig i. Han visste också om att Christina Thomsen Thörnqvist kände till vilka personer som var involverade i konflikten. Christina Thomsen Thörnqvist hade därför enligt hovrätten fog för att förutsätta att Gunnar Bergh skulle uppfatta meddelandet i enlighet med hennes syfte, dvs. som en upprörd reaktion på att han hade spridit de tidigare e-breven vidare, och inte som ett efterforskande av vem som hade

lämnat uppgifterna till GP. Gunnar Bergh har visserligen sagt att han uppfattade brevet som ett efterforskande. Enligt vad som har framkommit, framför allt genom uppgifterna från Eva Norrman Brandt, har Gunnar Bergh dock haft en mycket kritisk syn på Christina Thomsen Thörnqvist. Det kan därför inte uteslutas att han valde att tolka meddelandet i e-brevet på ett ofördelaktigt sätt för henne. Det är mot denna bakgrund inte styrkt att Christina Thomsen Thörnqvist insåg att det fanns en risk för att e-brevet skulle uppfattas som ett försök att få kunskap om vem som hade lämnat uppgifterna till GP och att hon var likgiltig inför ett sådant förhållande.

Det är följaktligen enligt hovrättens mening inte utrett att Christina Thomsen Thörnqvist uppsåtligen åsidosatte efterforskningsförbudet. Åtalet ska således ogillas.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga B

Överklagande senast den 8 november 2017

I avgörandet har hovrättslagmannen Eva Ahlquist samt hovrättsråden Johanna Hagman och Jonas Silfverberg (skiljaktig) deltagit.

SKILJAKTIG MENING, se aktbilaga 21

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 4

DOM
2017-01-26
meddelad i
Göteborg

Mål nr: B 5197-16

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Christina Thomsen Thörnqvist, 19720418-9521
Träringen 48 Lgh 0902
416 79 Göteborg

Offentlig försvarare:

Advokat Kenneth Lewis
Lewis & Partners Advokatbyrå AB
Box 2104
103 13 Stockholm

Åklagare

Justitiekanslern genom kammaråklagare Peter Larsson
Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Brott mot tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens efterforskningsförbud, 3 kap. 4 § 1 st. och 5 § 2 st. tryckfrihetsförordningen (1949:105) samt 2 kap. 4 § 1 st. 3 p. och 5 § 2 st. yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469).

2016-02-11

Påföljd m.m.

Dagsböter 30 å 500 kr

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Dok.Id 1510253

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
404 83 Göteborg	Ullevigatan 15	031-701 10 04	031-701 13 04	måndag – fredag 08:00-16:00
		E-post: avdelning4tgg@dom.se http://www.goteborgstingsratt.domstol.se		

Ersättning

Advokat Kenneth Lewis tillerkänns ersättning av allmänna medel med 69 826 kr. Av beloppet avser 42 273 kr arbete, 10 622 kr tidspillan, 2 966 kr utlägg och 13 965 kr mervärdesskatt. Av denna kostnad ska Christina Thomsen Thörnqvist till staten återbetala 35 000 kr.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Justitiekanslern har yrkat att Christina Thomsen Thörnqvist ska dömas för brott mot efterforskningsförbudet enligt 3 kap. 4 § 1 st. och 5 § 2 st. tryckfrihetsförordningen (TF) samt 2 kap. 4 § 1 st. 3 p. och 5 § 2 st. yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), med följande gärningsbeskrivning:

”Tidningen Göteborgs-Posten publicerade den 12 februari 2016 en artikel med rubriken ”GU-chef jagar kritiker på Facebook” på sin webbplats, www.gp.se. Artikeln infördes även i Göteborgs-Postens pappersupplaga den 13 februari 2016.

Före publiceringen av artikeln kontaktade Göteborgs-Posten Christina Thomsen Thörnqvist för att få hennes synpunkter på uppgifterna. Christina Thomsen Thörnqvist har därefter, i egenskap av prefekt, genom e-brev den 11 februari 2016 till Gunnar Bergh, efterforskat vem som hade lämnat uppgifter till Göteborgs-Posten för offentliggörande. Efterforskningen har skett uppsåtligen.”

Christina Thomsen Thörnqvist har vidgått att hon skickat det mejl som åklagaren påstått, men förnekat brott. Hon har uppgett att hon genom att skicka mejlet endast velat ge uttryck för sin besvikelse över Gunnar Berghs agerande och att det för henne varit helt egalt hur uppgifterna nått tidningen. Enligt Christina Thomsen Thörnqvist har hennes agerande därför inte utgjort ett efterforskande av källa till uppgifterna. Hon har även uppgett att hon inte skickat mejlet i egenskap av prefekt, utan i egenskap av anställd på Göteborgs universitet, och att det ställts till Gunnar Bergh i dennes egenskap av prefekt för den institution där hon tidigare var verksam.

BEVISNING

Justitiekanslern har till stöd för åtalet åberopat följande skriftliga bevisning:

- Kopia av det mejl som Christina Thomsen Thörnqvist skickat till Gunnar Bergh den 11 februari 2016.
- Kopia av den mejltrafik som föregått Christina Thomsen Thörnqvists mejl till Gunnar Berg den 11 februari 2016.
- Utskrift av artikeln ”GU-chef jagar kritiker på Facebook” från Göteborgs-Postens webbsida.
- Kopia av artikeln ”Prefekt vid GU jagar kritiker i sociala medier” från Göteborgs-Postens pappersupplaga.

Christina Thomsen Thörnqvist har till stöd för sin inställning åberopat följande skriftliga bevisning:

- Skriften ”Överflyttning från Institutionen för språk och litteratur till Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori av universitetslektor, docent i latin, Christina Thomsen Thörnqvist” från juli 2013.
- Arbetsmiljöutredning från Göteborgs universitet, Humanistiska fakulteten.
- Facebook-tråd.
- Christina Thomsen Thörnqvists arbetsmiljöanmälan.
- Arbetsmiljöverkets föreläggande till Göteborgs universitet.

Förutom förhör med Christina Thomsen Thörnqvist har tingsrätten hållit vittnesförhör med Gunnar Bergh, Margareta Hallberg och Eva Norrman Brandt.

UTREDNINGEN

Vad som till en början är utrett

Av utredningen i målet, innefattande vad som framkommit genom den skriftliga bevisningen och de förhör som har hållits, framgår till en början följande.

Bakgrund

Christina Thomsen Thörnqvist var tidigare anställd som lektor och forskare vid Institutionen för språk och litteratur (SPL) vid Göteborgs universitet (GU). Hon hade förutom sin lektorstjänst vid SPL även uppdrag som vicedekan för utbildning vid den humanistiska fakulteten under åren 2009 till 2013. Hennes tjänst innebar inte att hon hade någon befogenhet att besluta i frågor om nedläggning av utbildningar eller resursfördelning ämnesområden emellan. Den beslutsmakten låg i stället i huvudsak hos den humanistiska fakultetsstyrelsen och fakultetsnämnden.

När den humanistiska fakulteten – vilken SPL är en del av – skulle utvärderas under hösten 2009 kom Christina Thomsen Thörnqvist att bli den som ledde utvärderingsarbetet. Utredningen, som hade att tillämpa i förväg beslutade kriterier, kom sedan att följas av en ny, fördjupad utredning. Denna fördjupade utredning leddes inte av Christina Thomsen Thörnqvist utan av externa ämnesexperter från de andra nordiska länderna. Den avslutades 2013 och resulterade i att GU:s utbildning i vissa språkämnen lades ner samtidigt som vissa andra språk – bland dessa Christina Thomsen Thörnqvists eget ämne latin – i viss mån fick förstärkta resurser.

I egenskap av den som ledde den initiala utredningen kom Christina Thomsen Thörnqvist att få utstå omfattande kritik från ett antal medarbetare på hennes heminstitution SPL. Kritiken – som framfördes bland annat på sociala medier som Facebook – var till en början subtil men hårdnade med tiden mer och mer och ledde till att Christina Thomsen Thörnqvist till slut kände sig mobbad på sin arbetsplats.

När Christina Thomsen Thörnqvist under 2013 fortfarande var anställd på SPL var Gunnar Bergh prefekt för institutionen och därigenom ansvarig för arbetsmiljön för institutionens personal, Christina Thomsen Thörnqvist inkluderad. Christina Thomsen Thörnqvists bild är att Gunnar Bergh under den här tiden inte gjorde något för att få bukt med den ohållbara arbetssituation hon befann sig i. Gunnar Berghs egen bild är att han vid denna tidpunkt inte hade någon egentlig vetskap om hur Christina Thomsen Thörnqvist upplevde sin arbetssituation eftersom hon nästan uteslutande utförde arbete

på fakultetsnivå och inte på institutionen. Det gjordes från Christina Thomsen Thörnqvists sida inte någon arbetsmiljöanmälan vid den här tiden.

Eftersom Christina Thomsen Thörnqvist utförde mycket arbete på fakultetsnivå kom hon, bland annat i egenskap av vicedekan, att arbeta nära dåvarande dekan Margareta Hallberg. När Margareta Hallberg förstod hur Christina Thomsen Thörnqvist upplevde sin arbetssituation på SPL tog hon kontakter som ledde till att Christina Thomsen Thörnqvist erbjöds möjligheten att flytta sin tjänst från SPL till Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori (FLoV). Detta genomfördes sedan relativt snabbt i juli 2013.

Till en början blev Christina Thomsen Thörnqvists arbetssituation bättre efter bytet av institution. Hon tillträdde i början av 2014 även uppdraget som prefekt för FLoV. När FLoV under 2015 anhöll om att få anställa en docent i latin till det forskningsprojekt som Christina Thomsen Thörnqvist ledde, blossade dock konflikten mellan henne och hennes kritiker på SPL upp igen. Efter att en arbetsmiljöanmälan gjorts tog Margareta Hallberg genom personalavdelningen kontakt med den externa organisationskonsulten Eva Norrman Brandt under sommaren 2015. De två kom att diskutera hur arbetsmiljöfrågan på fakulteten skulle behandlas, men någon utredning från Eva Norrman Brandt kom inte till stånd förrän i slutet av 2015.

I början av december 2015 publicerade Göteborgs-Tidningen (GT) en artikel där humanistiska fakultetens återanställningsförfarande av Margareta Hallberg efter dennes pension kritiserades. Artikeln ifrågasatte såväl Margareta Hallberg som Christina Thomsen Thörnqvist i dennes egenskap av prefekt och kopplade ihop återanställningen med en löneökning som tidigare kommit Christina Thomsen Thörnqvist till godo. En av medarbetarna på SPL postade den 4 december 2015 en länk till artikeln på Facebook med kommentaren ”Det här handlar om de två personer som låg bakom språkdöden vid GU”. Under artikeln lämnade ett antal personer kommentarer som nästan uteslutande var mycket kritiska mot Christina Thomsen Thörnqvist och Margareta Hallberg. Kommentarererna innehöll bland annat påståenden

om ”vänskapskorruption” och en Tage Danielsson-parafraisering där kommentatorn önskade att de två skulle ”förvandlas till statyer” och ”bli besudlade av fågelträck”.

Mejlkonversationen runt jul och nyår 2015

Efter att frågan om sociala medier och diskussionsklimatet bland anställda på fakulteten diskuterats på ett prefektmöte i mitten av december skickade Christina Thomsen Thörnqvist den 23 december 2015 ett mejl till Gunnar Bergh. I mejlet uppmanade hon Gunnar Bergh att ta upp frågan med de anställda på SPL. Hon skrev bland annat att kommentarerna utgjorde ”en risk för arbetsmiljön och är till skada för den som utsätts” och ”[v]idgår man att man gått över gränsen, bör det vara givet att radera de påhopp man givit upphov till”. Efter att Gunnar Bergh – som enligt egen uppgift själv inte använder Facebook – i mellandagarna svarat att han fått besked om att vissa inlägg tagits bort, skickade Christina Thomsen Thörnqvist på nytt ett mejl till honom. Hon påpekade då att samtliga inlägg hon tidigare åsyftat fortfarande låg kvar. Gunnar Bergh agerade då genom att vidarebefordra mejlkonversationen till en av medarbetarna på SPL och uppmanade denne att ”ta bort eller omformulera” det som kunde uppfattas som påhopp. Gunnar Bergh fick från medarbetaren ett såväl upprört som tydligt svar där det framgick att hon inte planerade att ta bort några poster eller kommentarer samt vände sig mot påtryckningar från prefekthåll. Christina Thomsen Thörnqvist fick inte del av vare sig Gunnar Berghs vidarebefordran av deras mejlkonversation eller det svar som Gunnar Bergh erhöll. Gunnar Bergh har förklarat varför han i viss mån framstod som passiv med att han var mycket försiktig med att som prefekt ha åsikter om hur medarbetarna på hans institution använde sig av sin yttrandefrihet. Han har också uttryckt att han bland övriga prefekter kände sig ensam i sin övertygelse om det olämpliga – och eventuellt olagliga – i att som chef försöka styra hur medarbetarna uttrycker sig.

Upprinnelsen till mejlet den 11 februari 2016

Den 5 februari 2016 hölls en workshop som avslutning på den arbetsmiljöutredning som Eva Norrman Brandt genomfört i form av ett större antal intervjuer. Flertalet av de närvarande upplevde workshopen som mycket känslös och Eva Norrman Brandt har

beskrivit det som att utredningen visade att Christina Thomsen Thörnqvist blivit utsatt för allvarliga saker. Christina Thomsen Thörnqvist fick bilden av att det äntligen blev klarlagt hur illa hon hade behandlats av ett antal av sina tidigare medarbetare på SPL. Gunnar Bergh däremot har vid huvudförhandlingen förklarat att han inte alls tyckte att utredningen levde upp till förväntningarna och att utredningsresultatet inte var bra nog.

Mejlet den 11 februari 2016

En knapp vecka efter workshopen kontaktades Christina Thomsen Thörnqvist av Göteborgs-Posten (GP) och ombads kommentera mejlkonversationen som hade ägt rum mellan henne och Gunnar Bergh kring jul och nyår. Christina Thomsen Thörnqvist har beskrivit det som att hon ställdes inför valet mellan att kommentera eller inte kommentera den situation som hon själv upplevt som mycket personligt påfrestande i nära sex års tid och att hon avstod från kommentarer. Efter att ha kontaktats av GP skickade Christina Thomsen Thörnqvist den 11 februari 2016 det mejl som åklagaren påstår har utgjort ett efterforskande i strid med efterforskandeförbudet. Mejlet riktades till Gunnar Bergh och var adresserat till honom och Margareta Hallberg. Det löd som följer:

”Gunnar,

Hur i all världen har ett internt mail av nedanstående art kunnat nå G-P? I nedanstående mail bad jag i december dig återigen om hjälp med att komma till rätta med de svåra förföljelser som pågår mot bl.a. mig i sociala media. Hur har den konversationen kunnat nå någon annan än dig? Du var enda mottagare av nedanstående mail.

Christina”

Gunnar Bergh besvarade mejlet med att påpeka att efterforskande av journalisters källor är otillåtet, men lade även till att det inte var han själv som hade lämnat mejlkonversationen till GP.

DOMSKÄL***Rättsliga utgångspunkter***

Efterforskningsförbudet i såväl TF som YGL måste förstås i relation till den grundlagsskyddade meddelarfriheten. Innebörden av meddelarfriheten är att varje medborgare som huvudregel har rätt att lämna uppgifter av vilket slag som helst till bland annat journalister, författare, redaktioner och utgivare för att uppgifterna ska kunna publiceras i ett sådant medium som omfattas av TF eller YGL. Det innebär att uppgifterna ska lämnas i så kallat publiceringssyfte för att meddelarfriheten ska aktualiseras. Vissa begränsningar i meddelarfriheten finns – till exempel vid brott mot rikets säkerhet – men något sådant undantag är inte aktuellt i nuvarande situation.

För att meddelarfriheten ska kunna upprätthållas har uppgiftslämnaren ett skydd för sin anonymitet som bland annat innebär att företrädare för det allmänna – den så kallade personkretsen – är förbjudna att efterforska bland annat av vem eller på vilket sätt uppgifter lämnats till media i publiceringssyfte (3 kap. 4 § 1 st. TF och 2 kap. 4 § 1 st. 3 p. YGL). Sådan efterforskning får endast ske i vissa i grundlagarna uppställda undantagsfall. Inget av dessa är aktuella i målet.

För att straffansvar ska aktualiseras är det vidare inte nödvändigt att efterforskningen skett i syfte att vidta repressalier eller andra åtgärder mot uppgiftslämnaren – själva efterforskandet i sig är tillräckligt. Det krävs dock att den som efterforskat har haft uppsåt att göra detta (3 kap. 5 § 2 st. TF och 2 kap. 5 § 2 st. YGL).

För att någon ska kunnat dömas för brott mot efterforskningsförbudet krävs således sammanfattningsvis följande:

1. att informationen som efterfrågats omfattas av förbudet,
2. att agerandet rent objektivt har utgjort ett efterforskande,
3. att den som efterforskat har haft uppsåt till detta, och
4. att den som efterforskat ingår i den personkrets som förbudet omfattar.

Tingsrätten har nu att med stöd av ovanstående ta ställning till huruvida Christina Thomsen Thörnqvist genom det mejl hon skickat till Gunnar Bergh den 11 februari 2016 har gjort sig skyldig till brott mot efterforskningsförbudet i TF och YGL.

1. Omfattas informationen av efterforskningsförbudet?

När Christina Thomsen Thörnqvist skickat mejlet har det varit efter att ha kontaktats av GP i anledning av en artikel i tidningen stod i begrepp att publicera i såväl sin pappersupplaga som på sin webbsida. GP:s papperstidning omfattas av TF och dess webbsida av YGL (1 kap. 5 § TF och 1 kap. 9 § YGL). GP:s artikel har berört i huvudsak den mejlkonversation som Christina Thomsen Thörnqvist haft med Gunnar Bergh runt jul och nyår 2015. Det råder inte någon tvekan om att mejlkonversationen lämnats till GP i publiceringssyfte. Således är det klarlagt att informationen om hur, och genom vem, mejlkonversationen hamnat hos GP omfattas av efterforskningsförbudet i såväl TF som YGL.

2. Har mejlet utgjort ett efterforskande?

Efterforskningsbegreppet ska förstås i vid mening. Detta medför att alla åtgärder som syftar till att antingen direkt eller indirekt få någon som helst form av kunskap om vem som lämnat ut en uppgift som omfattas av skyddet, eller hur detta utlämnande gått till, är otillåtna. (Se NJA 2001 s. 673.)

Det är utrett att Christina Thomsen Thörnqvist har skrivit mejlet strax efter att hon kontaktats av en journalist på GP. Klarlagt är även att mejlet har varit en reaktion på att hon blivit varse att GP tagit del av hennes och Gunnar Bergs mejlkonversation. I mejlet har Christina Thomsen Thörnqvist bland annat formulerat två frågor. Dels ”Hur i all världen har nedanstående information kunnat nå G-P?”, dels ”Hur har den konversationen kunnat nå någon annan än dig?”.

Angivna formuleringar kan med hänsyn till kontexten i vilken de skrevs inte förstås – rent objektivt – som något annat än frågor om på vilket sätt GP fått del av

mejlkonversationen. Den omständigheten att Gunnar Berghs mejlsvar har innehållit ett påpekande om förbudet mot den här typen av frågor bekräftar bara att mejlet inte kunnat uppfattas på något annat sätt. Tingsrätten anser att det inte finns utrymme för någon annan bedömning än att Christina Thomsen Thörnqvists formuleringar i objektiv mening har utgjort ett otillåtet efterforskande.

3. Har Christina Thomsen Thörnqvist haft uppsåt att efterforska?

Christina Thomsen Thörnqvist har invänt att hon genom formuleringarna i mejlet aldrig haft för avsikt att efterforska hur uppgifterna faktiskt kommit GP tillhanda. I stället har hon förklarat att hon förutsatt att GP fått uppgifterna genom Gunnar Bergh, och att detta för henne egentligen varit helt ointressant. Det hon velat förmedla till Gunnar Bergh har enligt Christina Thomsen Thörnqvist snarare varit den stora besvikelse hon känt till följd av att han svikit hennes förtroende. Hon har beskrivit hur hon har upplevt att han genom att dela med sig av deras mejlkonversation en gång för alla anslutit sig till den grupp av människor som hon ansett utan grund har kritiserat och förföljt henne på arbetsplatsen. Hon har vidare förklarat att ett mer rättvisande uttryck för hennes syfte med mejlet hade varit att kalla Gunnar Bergh för ”jävla skitstövel” eller något ännu värre. Mejlet kom dock enligt henne i stället att ta formen av en retorisk fråga med tanke på Gunnar Berghs kunskap om vad som hänt och det ansvar han haft för detta.

Det sätt på vilket Christina Thomsen Thörnqvist formulerat det aktuella mejlet talar starkt för att hennes syfte med det rent faktiskt har varit att efterforska hur uppgifterna kommit GP tillhanda. Enligt tingsrätten måste Christina Thomsen Thörnqvists invändning samtidigt förstås mot bakgrund av den mångåriga konflikt som hon upplevt. Det råder ingen tvekan om att den tagit hårt på henne och bidragit till att hon känt sig väldigt utsatt i relation till flera av medarbetarna på SPL. Något stöd från sin chef Gunnar Bergh, under den tid denne haft arbetsmiljöansvaret för henne, verkar hon heller inte ha fått. Christina Thomsen Thörnqvists invändning om vad hon egentligen velat uttrycka med det aktuella mejlet kan därför inte bara lämnas därhän.

Trots vad som ovan anförts går det dock ändå inte att bortse från hur Christina Thomsen Thörnqvist rent faktiskt valt att formulera sig. Hon har själv uppgett sig känna till efterforskandeförbudet och har inte gett uttryck för någon tveksamhet kring innebörden av förbudet. Trots det har hon valt att formulera sig genom två – måhända retoriska – frågor om hur uppgifterna kommit *från* Gunnar Bergh och *till* GP. Det framstår för tingsrätten som uteslutet att Christina Thomsen Thörnqvist, oavsett sinnesstämning, inte skulle ha insett att det fanns en stor risk för att formuleringarna skulle kunna tolkas enligt sina ordalydelser. Genom att trots denna insikt ändå formulera sig som hon har gjort har Christina Thomsen Thörnqvist även visat sig vara likgiltig inför att Gunnar Bergh skulle komma att uppfatta hennes mejl på detta sätt. Den omständigheten att Gunnar Bergh framstått som en ängslig chef saknar betydelse i sammanhanget. Tingsrätten anser därför att det är visat att Christina Thomsen Thörnqvist agerat med ett s.k. likgiltighetsuppsåt inför att hennes mejl skulle uppfattas som ett försök att få kunskap om vem som lämnat uppgifterna till GP eller hur detta utlämnande gått till. Hon har sålunda handlat med uppsåt.

4. Har Christina Thomsen Thörnqvist agerat i en roll som omfattas av efterforskningsförbudet?

Tingsrätten konstaterar i denna fråga inledningsvis att det är klarlagt att Christina Thomsen Thörnqvist då hon har skickat mejlet till Gunnar Bergh haft uppdrag som prefekt för FLoV och att Gunnar Bergh haft samma position vid SPL. Dessa är institutioner som organisatoriskt lyder under den humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet. Göteborgs universitet är vidare en statlig myndighet. Det är även utrett att uppdraget som prefekt innebär ett chefskap över den institution där prefekten är verksam. Chefskapet innefattar bland annat ansvar för frågor om personal, arbetsmiljö och budget på institutionen. I detta ingår att fatta beslut i anställningsfrågor och på andra sätt representera institutionen utåt. Enligt uppgift från såväl Christina Thomsen Thörnqvist som Gunnar Bergh och Margareta Hallberg hade både FLoV och SPL vid tillfället mer än 100 anställda vardera. Uppdraget som prefekt medför således ett omfattande chefsansvar med medföljande bestämmande- och beslutanderätt. Den

som är prefekt måste därför anses representera det allmänna på sätt som avses i TF och YGL och därigenom ingå i den personkrets för vilken efterforskningsförbudet gäller.

Christina Thomsen Thörnqvist har även invänt att hon inte har skickat mejlet till Gunnar Bergh i egenskap av prefekt. I stället har detta enligt Christina Thomsen Thörnqvist skett i egenskap av anställd på fakulteten och tidigare medarbetare på den institution för vilken Gunnar Bergh var chef och där de personer som hon upplevde sig förföljd av var anställda.

Det kan konstateras att Christina Thomsen Thörnqvist genom sitt mejl har vänt sig till prefekten för en annan institution än den där hon själv arbetat. Det har visserligen inte framkommit att Christina Thomsen Thörnqvist haft vare sig möjlighet eller avsikt att vidta några formella repressalier mot den eller de personer som kan ha lämnat uppgifterna till GP. Samtidigt går det inte att bortse från att hon som prefekt inte har vänt sig till den person som haft ansvar för hennes egen arbetsmiljö – vilket varit fakultetens dekan – utan till den som haft det direkta personalansvaret för de personer hon ansåg sig påhoppad av. Det förtjänar också att framhållas att det som föranlett den mejlkonversation som kommit GP tillhanda varit kritik och i viss mån personliga påhopp på Christina Thomsen Thörnqvist för hur hon som prefekt agerat i anslutning till återanställningen av Margareta Hallberg. Vid en sammanvägd bedömning kan Christina Thomsen Thörnqvist därför inte anses ha agerat uteslutande som vare sig privatperson eller tidigare anställd på SPL. Tingsrätten är i stället av uppfattningen att det är bevisat att Christina Thomsen Thörnqvist har skickat mejlet i rollen som prefekt.

Sammanfattande slutsats

Tingsrätten anser sammanfattningsvis att det är bevisat att Christina Thomsen Thörnqvist har brutit mot efterforskningsförbudet. Detta har hon gjort uppsåtligen och i en sådan roll som omfattas av efterforskningsförbudets personkrets.

Vilken påföljd ska Christina Thomsen Thörnqvist dömas till?

Straffvärdet för det brott som Christina Thomsen Thörnqvist nu döms för ligger på

dagsbotsnivå. Utifrån den begränsade praxis som finns på området är tingsrätten av uppfattningen att straffvärdet för ett normalfall av brott mot efterforskningsförbudet är mellan 50 och 60 dagsböter.

Några omständigheter som medför att den aktuella gärningen skulle ha ett högre straffvärde än normalfallet har inte framkommit. Snarare bör framhållas att Christina Thomsen Thörnqvist inte har ställt det aktuella mejlet till någon som är henne underordnad. Det har inte heller framkommit något som talar för att hon haft för avsikt att själv vidta några repressalier mot den som lämnat uppgifterna till GP. Med särskilt beaktande av dessa omständigheter anser tingsrätten att straffvärdet för den gärning Christina Thomsen Thörnqvist nu döms för motsvarar 50 dagsböter.

Tingsrätten anser att den gärning som Christina Thomsen Thörnqvist nu döms för inte är av allvarlig natur och att den därför inte bör leda till någon mer ingripande arbetsrättslig påföljd för henne, om den alls bör göra det. Det har dock framkommit att det pågår ett disciplinförfarande vid universitetet som kan påverkas av utgången i detta mål men några närmare uppgifter härom finns inte tillgängliga för rätten. Den ovisshet som råder i detta avseende bör beaktas till förmån för Christina Thomsen Thörnqvist när antalet dagsböter ska bestämmas.

Enligt tingsrättens mening måste även den situation som Christina Thomsen Thörnqvist befunnit sig i när gärningen begicks beaktas vid bestämmandet av antalet dagsböter. Det har framkommit i målet att mejlväxlingen med Gunnar Bergh föregåtts av en mångårig arbetssituation som för Christina Thomsen Thörnqvist måste ha varit påfrestande. Tingsrätten är medveten om att det som framkommit vid huvudförhandlingen i målet inte är en heltäckande bild av vad som förevarit och att andra personer än de som hörts i målet kanske har invändningar mot den beskrivning som återges här. Men mot bakgrund av vad som framkommit under huvudförhandlingen är det dock klart att Christina Thomsen Thörnqvist vid gärningstillfället med visst fog varit upprörd och arg och känt sig utsatt. Även detta

medför enligt tingsrätten skäl att något sänka det antal dagsböter som Christina Thomsen Thörnqvist ska betala.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser tingsrätten sammantaget att antalet dagsböter bör bestämmas till lägsta möjliga, dvs. till 30. Med hänsyn till Christina Thomsen Thörnqvists ekonomiska och personliga förhållanden bör varje dagsbot bestämmas till 500 kr.

Brottsofferfonden

Eftersom Christina Thomsen Thörnqvist nu döms för ett brott där fängelse förekommer i straffskalan ska hon betala lagstadgad avgift till Brottsofferfonden.

Kostnaderna för det offentliga försvaret

Den ersättning som Kenneth Lewis har begärt för sitt arbete som offentlig försvarare i målet framstår som skälig. Han tillerkänns därför yrkad ersättning.

Med hänsyn till utgången i målet och Christina Thomsen Thörnqvists ekonomiska förmåga ska hon återbetala kostnaden för sitt offentliga försvar till staten. Som huvudregel omfattar denna återbetalningsskyldighet hela den ersättning som den offentliga försvararen tillerkänns. Med hänsyn till det aktuella brottets låga straffvärde är den ersättning som Kenneth Lewis nu tillerkänns dock relativt hög. Detta är i allt väsentligt en följd av att målet varit av såväl ovanlig som någorlunda komplex natur. Det har därför krävts mer inläsning och ett i vissa delar mer aktivt förberedelsearbete än vad som annars är normalt vid åtal för brott på dagsbotsnivå. Ingen av dessa omständigheter beror på Christina Thomsen Thörnqvist. Med beaktande av detta anser tingsrätten att det vore oskäligt att låta Christina Thomsen Thörnqvist stå hela kostnaden för det offentliga försvaret. Hennes återbetalningsskyldighet till staten bör därför jämkas till cirka hälften.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avdelning 4

DOM
2017-01-26

B 5197-16

ÖVERKLAGANDE, se **bilaga** (DV 400)

Överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 16 februari 2017 och ställas till Hovrätten för Västra Sverige.

Johan Kvart

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Skiljaktig mening i hovrätten

Hovrättsrådet Jonas Silfverberg är skiljaktig i ansvarsfrågan och anför följande.

Christina Thomsen Thörnqvist ställde, som tingsrätten pekat på, två frågor om hur uppgifterna hade kommit från Gunnar Bergh och till GP. Detta gjorde hon per e-post, vilket innebär att hon hade möjlighet att överväga hur frågorna skulle uppfattas. Jag delar tingsrättens bedömning att hon måste ha insett att det fanns en stor risk för att frågorna skulle uppfattas enligt sin ordalydelse. Genom att hon ändå valde att formulera sig på detta sätt är det enligt min mening klarlagt att hon agerade med s.k. likgiltighetsuppsåt inför att hennes frågor skulle uppfattas som ett försök att få kunskap om vem som hade lämnat uppgifterna till GP.

På de av tingsrätten anförda skälen anser jag det bevisat att Christina Thomsen Thörnqvist skickade e-brevet i en sådan roll som omfattas av efterforskningsförbudets personkrets. Den e-postkonversation från december 2015 som Christina Thomsen Thörnqvist har gett in i hovrätten förändrar inte denna bedömning.

Med hänsyn till vad som framkommit om gärningen och bakgrunden till denna anser jag att det saknas skäl att skärpa det bötesstraff som tingsrätten har dömt ut. Det gäller även med beaktande av att Christina Thomsen Thörnqvist till följd av reglerna i lagen om offentlig anställning inte riskerar en arbetsrättslig påföljd efter att frågan prövats straffrättsligt.

Jag vill alltså fastställa tingsrättens dom i fråga om ansvar.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se